

1. POPRAVNI KOLOKVIJ IZ FIZIKE II
15. 6. 2009

1. Delec z mirovno maso $m_1 = 140 \text{ MeV}/c^2$ trči s kinetično energijo $T_1 = 600 \text{ MeV}$ v mirujoč delec z mirovno maso $m_2 = 300 \text{ MeV}/c^2$. Po trku nastanejo trije delci. V detektorju zaznamo enega po kotom $\theta_3 = 60^\circ$ s kinetično energijo $T_3 = 200 \text{ MeV}$ in mirovno maso $m_3 = 140 \text{ MeV}/c^2$, drugega pa pod kotom $\theta_4 = -30^\circ$ s kinetično energijo $T_4 = 130 \text{ MeV}$ in mirovno maso $m_4 = 140 \text{ MeV}/c^2$. V kateri smeri je odletel tretji delec po trku, ter kolikšna je njegova mirovna masa in kinetična energija?
2. Stanje delca v neskončni potencialni jami pripravimo v superpoziciji dveh zaporednih lastnih stanj, $\psi(t=0) = c_n\psi_n + c_{n+1}\psi_{n+1}$. Kateri dve stanji moramo izbrati, da bo časovna perioda, s katero se bo spreminjala pričakovana vrednost koordinate, enaka $2.5 \cdot 10^{-16} \text{ s}$? Kolikšna morata biti c_1 in c_2 , da bo na začetku pričakovana vrednost minimalna in kolikšna je v tem primeru amplituda nihanja pričakovane vrednosti koordinate? Širina jame je $a = 1 \text{ nm}$, lastna masa delca je $0.51 \text{ MeV}/c^2$, $\langle n|x|m \rangle = 4a[-1 + (-1)^{n+m}]mn/[\pi^2(m^2 - n^2)^2]$, če je $|n\rangle$ n -to lastno stanje.
3. Vodikov atom je v stanju

$$\psi(r, \theta, \phi) = C \left(4\psi_{100} + 3\psi_{211} - 4\psi_{210} + \sqrt{10}\psi_{21-1} \right),$$

kjer so ψ_{nlm} ustrezne lastne funkcije

$$\begin{aligned} \psi_{100} &= \frac{1}{\sqrt{\pi}} \left(\frac{1}{r_B} \right)^{3/2} e^{-r/r_B}, \\ \psi_{210} &= \frac{1}{4\sqrt{2\pi}} \left(\frac{1}{r_B} \right)^{3/2} \frac{r}{r_B} e^{-r/2r_B} \cos \theta, \\ \psi_{21\pm 1} &= \frac{1}{8\sqrt{\pi}} \left(\frac{1}{r_B} \right)^{3/2} \frac{r}{r_B} e^{-r/2r_B} \sin \theta e^{\pm i\phi}. \end{aligned}$$

Izračunaj pričakovano vrednost energije, L^2 in L_z v stanju ψ !

4. V germaniju, ki je dopiran z arzenom, je gostota elektronov v prevodnem pasu 10^9 krat večja kot gostota vrzeli v valenčnem pasu. Kolikšna je koncentracija dopantov? Temperatura je 300 K , širina energijske reže v germaniju je 0.67 eV , efektivna masa elektronov je 0.56 , vrzeli pa 0.35 mase elektrona, donorski nivoji arzena pa so 12.7 meV pod vrhom reže.